

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/16/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817207342
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8817207342.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlady Simkovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcov 1. Z.. N. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom XX S. M., RG XX XQD, C., K. E.. C. a K. E., 2. Z. E. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom XX S. M., RG XX XQD, C., K. E. N. C. a K. E., žalobca v 2. rade zastúpený matkou ako zákonnou zástupkyňou teda žalobkyňou v 1. rade, obaja zastúpení: Z.. S. Troščák, advokát so sídlom Hlavná 50, 080 01 Prešov, proti žalovanému K. Q., za ktorú koná: O. S.. Q., N. 2, XXX XX C., P.: XX XXX XXX, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci s príslušenstvom, o odvolaní žalobcov v 1. a 2. rade a aj žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 5C/19/2017 - 117 zo dňa 15.01.2021, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. Žalobcom v 1) a 2) rade p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým že, o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi v 1. rade sumu 3.609,99 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 109,99 eur od 8.8.2017 do zaplatenia, a to všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi v 2. rade sumu 2.000,- eur, a to všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobu žalobcov v 1. a 2. rade vo zvyšnej časti zamietol.

Žalobcom v 1. a 2. rade vo vzťahu k žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Právne odôvodnil svoje rozhodnutie podľa ust. § 3 ods. 1 písm. a/, § 4 ods. 1 písm. f/, § 5 ods. 1 a 3, § 6 ods. 1, 2, § 7, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov účinného od 01.01.2013, podľa § 11, § 13 ods. 1, 2, § 420 ods. 1 a § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, podľa § 5 ods. 1 písm. c/ ods. 3, 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa článku 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že uznesením vyšetrovateľa X. vo N. H. R. zo dňa XX. X.XXXX bolo začaté trestné stíhanie a súčasne bolo proti žalobkyňi v 1. rade vznesené obvinenie pre prečin ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa ust. § 211 ods. 1 písm. b) Tr. zák. a pre prečin zanedbanie povinnej výživy podľa ust. § 207 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. Uznesením Okresnej prokuratúry N. nad

R. zo dňa XX. 6. XXXX bola sťažnosť žalobkyne v 1. rade proti predmetnému uzneseniu o vznesení obvinenia zamietnutá ako nedôvodná. Uznesením Okresnej prokuratúry N. nad R. zo dňa X.XX.XXXX bolo podľa ust. § 215 ods. 1 písm. b) Tr. por. trestné stíhanie žalobkyne v 1. rade zastavené.

4. Žalobcovia v 1. a 2. rade si v súlade so zákonom č. 514/2003 Z.z. uplatnili nárok na náhradu škody, a to žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody z 30.5.2017 vo vzťahu ku O. prokuratúre SR. Listom O. prokuratúry SR sp. zn. VI/X Gc XX/XX/XXXX-X zo dňa XX. X.XXXX bola žiadosť žalobcov ako nedôvodná odmietnutá. Žaloba v danej veci bola podaná dňa 16.8.2017, súd prvej inštancie preto konštatuje, že bola podaná v zákonnej lehote a sú splnené zákonné predpoklady pre to, aby súd vo veci konal.

5. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Z judikatúry súdov vyplýva, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená.

6. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba žalobcov je čo do základu dôvodná, nárok na náhradu škody ako aj nemajetkovej ujmy je v danom prípade daný. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Zákon č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu, teda bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa štát nemôže zbaviť. I keď jedným zo základných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle ustanovenia § 6 odsek 1 prvá vety zákona, je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola odčinená. Zákon výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade zastavenia trestného stíhania alebo oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Judikatúra v tomto smere dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery prijaté v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb. sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. 8. 2010, sp. zn. 4 M Cdo 15/2009 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R37/2014).

7. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že u žalobcov existujú všetky základné predpoklady na vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy, zároveň pre vznik práva na náhradu škody u žalobkyne v 1. rade, spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, a to nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci, existencia nemajetkovej ujmy a kvalifikovaná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci a vznikom nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na rozsah zásahu do práv žalobcov, okolnosti prípadu, intenzitu zásahu, jeho trvanie, dopad a dôsledky, ktorými kritériami sa bude súd zaoberať ďalej, samotné konštatovanie porušenia práva je nedostačujúce.

8. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na právny názor odvolacieho súdu, ktorým je viazaný, a nestotožnil s tvrdením žalovanej, že žalobkyňa v 1. rade vznesenie obvinenia voči jej osobe ako aj ďalšie pokračovanie trestného stíhania, zavinila. Z odôvodnenia uznesenia X. zo dňa 6.10.2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18.11.2016 vyplýva, že žalobkyňa v 1. rade využila svoje právo dané jej trestným poriadkom a odmietla vypovedať. Zároveň prokurátor konštatoval, že keďže v priebehu trestného stíhania i napriek neohláseniu a neinformovanosti školy, kde si maloletý plnil povinnú školskú dochádzku, bolo zistené, že maloletý si túto školskú dochádzku plnil vo N. C., kde s ním obvinená žalobkyňa v 1. rade odcestovala a napriek neabsolvovaniu potrebných očkování a nezabezpečení

nedostatočnej stravy, maloletému nebol ohrozený na živote, jeho vývin je zdravý bolo potrebné podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku trestné stíhanie zastaviť. Z uvedeného uznesenia, ale ani z celého vyšetrovacieho spisu nevyplýva, že by bola žalobkyňa v 1. rade zavinila začatie trestného stíhania. Z trestného práva vyplýva, že žalobkyňa v 1. rade ako podozrivá a následne ako obvinená nemala žiadnu povinnosť poskytnúť orgánom činným v trestnom konaní súčinnosť.

9. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že boli splnené všetky zákonné podmienky pre priznanie náhrady škody vo výške 109,99 eur, ktorá predstavuje náklady na zakúpenie novej letenky po tom, čo jej bolo znemožnené z dôvodu zadržania vycestovať na základe pôvodne zakúpenej letenky. Tieto náklady boli bezprostredne vyvolané rozhodnutím o vznesení obvinenia a následne zadržaním žalobkyne v 1. rade, teda v príčinnej súvislosti s jej predmetným trestným stíhaním. Vydanie uznesenia o vznesení obvinenia a prebiehajúce trestné konanie, vrátane úkonov OČTK, je v priamej príčinnej súvislosti s vynaloženými finančnými prostriedkami, ktoré vynaložila žalobkyňa v 1. rade na zakúpenie letenky. V tejto časti súd prvej inštancie považoval žalobu za dôvodnú a preto žalovaného zaviazal na zaplatenie sumy 109,99 eur žalobkyni v 1. rade.

10. Žalobkyňa v 1. rade si zároveň uplatnila nárok na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do jej osobnostných práv v dôsledku vedeného trestného konania vo výške 10.000,- eur (z titulu nezákonného rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia). Súd prvej inštancie bol toho názoru, že každé trestné stíhanie je objektívne spôsobilé zasiahnuť do osobnostnej sféry jednotlivca. Vo všeobecnosti pod nemajetkovou ujmu je možné s prihliadnutím na rozhodovaciu prax súdov rozumieť psychické útrapy, poníženie alebo inú citovú ujmu, ktorú poškodená osoba utrpela v dôsledku trestného stíhania. Právo domáhať sa takejto náhrady sa priznáva každému, komu škoda alebo ujma vznikla ako dôsledok nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci alebo ako dôsledok nesprávneho úradného postupu takehoto orgánu. Zároveň konštatoval, že podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy, v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu, existencia závažnej ujmy. Tu citoval súd prvej inštancie z rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 5Co/30/2017 zo dňa 28.11.2017. Zároveň k otázke, že každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každú obvinenú osobu, poukázal súd prvej inštancie na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky, Nález sp.zn. I.ÚS 554/04 z 31.3.2005.

11. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že trestné stíhanie bolo v danom prípade neoprávneným zásahom značnej intenzity a rozsahu, pretože tieto skutočnosti vytvorili negatívny obraz o žalobkyni v 1. rade, ktorý vyvolal u nej ujmu na osobnostných právach, a to znížením jej dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti, ktorú ujmu by ako závažnú pociťoval každý na jej mieste. Trestné konanie bolo vo vzťahu k žalobkyni v 1. rade vedené od 13.5.2015 do 18.11.2016, kedy bolo právoplatne zastavené. Celková dĺžka konania musí byť pritom posudzovaná odo dňa vznesenia obvinenia voči obvinenému, až do dňa právoplatnosti rozhodnutia vo veci.

12. Jednalo sa v danom prípade o viac ako 18 mesiacov (18 mesiacov a 5 dní). Na samotnú dĺžku trvania trestného stíhania žalobkyne v 1. rade poukázal zástupca žalobcov na ostatnom pojednávaní ako na jedno z kritérií, ktoré je potrebné zohľadniť pri určení výšky nemajetkovej ujmy.

13. Pokiaľ ide o okolnosť samotnej dĺžky konania, v tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na názor Najvyššieho súdu Českej republiky z ktorého vyplýva, že výška odškodnenia za rok trvania konania by sa mala pohybovať od 600 do 800,- eur. Pritom však prvé dva roky trvania postačuje odškodniť nižšou čiastkou, pretože každé konanie nejaký čas trvá.

14. Samotná žalobkyňa v 1. rade odôvodňovala svoj nárok na nemajetkovú ujmu tým, že počas trvania vyšetrovania a stíhania svojej osoby pociťovala enormnú nespravodlivosť, krivdu a značný stres z toho, že je stíhaná ako obvinená a že sa ona sama musí zúčastňovať vyšetrovacích úkonov, akými sú výsluch a znalecké skúmanie z oblasti psychológie. Zároveň musela sprevádzať žalobcu v 2. rade na vyšetrovacích úkonoch, pričom sa nikdy nedopustila trestnej činnosti.

15. Vo svojej výpovedi žalobkyňa v 1. rade poukazovala na samotný šok, ktorý utrpela keď jej do zahraničia bolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia z dvoch trestných činov. Počas trestného stíhania jej osoby bola neustále v strese a úzkosti.

16. Súd prvej inštancie priznal žalobkyni v 1. rade nárok na nemajetkovú ujmu z titulu nezákonného rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia vo výške 2.500,- eur. V bode 68. odôvodnenia uviedol úvahy, ktoré ho k tomu viedli, a to samotná dĺžka trestného stíhania žalobkyne v 1. rade, v súvislosti s ktorou považoval pri trvaní trestného stíhania v dĺžke 18 mesiacov a 5 dní za primerané odškodné 1.000,- eur, v súvislosti so samotným vnútorným pociťovaním krivdy v súvislosti s trestným stíhaním, stresujúcimi situáciami prežitými počas vykonávania jednotlivých úkonov trestného konania, akými boli výsluchy či účasť na znaleckých úkonoch, emocionálnou záťažou spojenou so znížením dôstojnosti a vážnosti minimálne v najbližšom okolí známych a priateľov, považoval za primeranú náhradu vo výške 1.500,- eur, ako ďalšiu zložku celkového nároku nemajetkovej ujmy priznanej žalobkyni v 1. rade v sume 2.500,- eur.

17. Zamietnutie žaloby v prevyšujúcej časti žalobkyne v 1. rade odôvodnil súd prvej inštancie tak, že závažnosť vzniknutej ujmy, okolnosti ich vzniku, závažnosť následkov v súkromnom živote žalobkyne v 1. rade, ako ich sama v žalobe a výpovedi popísala, prípadne závažnosť následkov v spoločenskom uplatnení, na ktoré ani nepoukazovala, považoval za neprimerané odškodneniu nad sumu 2.500,- eur, teda vo výške 10.000,- eur.

18. Súd prvej inštancie v súvislosti s výškou a primeranosťou priznanej nemajetkovej ujmy poukázal i na obdobné rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 25Co/38/2018 zo dňa 26.03.2019, kde bol priznaný nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 3.500,- eur, alebo rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16Co/3/2018 zo dňa 26.06.2018, kde bol priznaný nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 2.500,- eur, alebo aj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 14Co/3/2018 zo dňa 29.05.2018, kde bol priznaný nárok vo výške 3.000,- eur, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 16Co/63/2016 zo dňa 20.10.2016, kde ako primeranú výšku nemajetkovej ujmy za každý rok trestného stíhania sumou 800,- eur, spolu za 6 rokov sumu 4.800 eur. Zároveň súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/11/2012 zo dňa 27.6.2013.

19. Žalobkyňa v 1. rade si v konaní uplatnila aj nárok na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy z titulu nezákonného zadržania vo výške 2.500,- eur počas trestného stíhania vedeného proti nej. Nárok odôvodnila tým, že k jej zadržaniu príslušníkmi polície na letisku v E., došlo na základe žiadosti vyšetrovateľa. Preto v dôsledku zastavenia trestného stíhania je nevyhnutné aj realizované zadržanie považovať za nezákonné. U žalobkyne v 1. rade malo dôjsť k stresovej reakcii na zadržanie, na letisku bolo veľa ľudí, ktorí to sledovali. S najväčšou pravdepodobnosťou to vnímali ako zadržanie páchatelky závažnej trestnej činnosti. Uvedené vyvolalo u žalobkyne v 1. rade pocit hanby a bezmocnosti.

20. Pokiaľ však išlo o závažnosť vzniknutej ujmy, okolnosti jej vzniku, závažnosť následkov v súkromnom živote žalobkyne v 1. rade, ako ich sama v žalobe a výpovedi popísala, súd prvej inštancie považoval za neprimerané odškodnenie nemajetkovej ujmy v požadovanej výške 2.500,- eur a v časti prevyšujúcej sumu 1.000,- eur žalobu žalobkyne v 1. rade ohľadne uvedeného nároku zamietol. Súd prvej inštancie teda priznal žalobkyni v 1. rade nárok na nemajetkovú ujmu z titulu nezákonného zadržania vo výške 1.000,- eur. V súvislosti s týmto priznaným nárokom poukázal na rozhodovaciu prax, napríklad Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci sp.zn. 17Co/231/2012 zo dňa 19.03.2015, kde bol priznaný nárok vo výške 4.000,- eur za pozbavenie a obmedzenie osobnej slobody.

21. Pokiaľ ide o nárok žalobcu v 2. rade na nemajetkovú ujmu z titulu nezákonného rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia vo výške 10.000,- eur, ktorý v konaní vystupoval ako poškodený, súd prvej inštancie čo do základu považoval tento nárok za dôvodný, avšak požadovanú výšku nepovažoval za primeranú.

22. Žalobca v 2. rade odôvodňoval svoj nárok na nemajetkovú ujmu tým, že k značnému stresu a šoku u neho došlo, keď sa musel podrobiť 2 znaleckým skúmaniam, a to u psychológa S.. U. v júli XXXX a u pediatra Z.. E. v auguste XXXX.

23. Žalobkyňa v 1. rade vo výpovedi uviedla, že počas znaleckých vyšetrení, ktorým sa žalobca v 2. rade musel podrobiť v rámci trestného konania, bol tento veľmi nervózny. Počas trvania trestného konania sa začal báť, že jeho matka pôjde do väzenia. Bol tak isto ako žalobkyňa v 1. rade v strese a pociťoval úzkosť.

24. Súd prvej inštancie vychádzal z obdobných kritérií ako u žalobkyne v 1. rade, so zohľadnením, že v danom prípade sa jednalo o maloletého poškodeného v trestnom konaní, ktorému bola ujma spôsobená aj samotnou skutočnosť, že trestne stíhaná bola jeho matka ako aj emocionálnym vypätím súvisiacim s účasťou na úkonoch trestného konania, priznal žalobcovi v 2. rade nárok na nemajetkovú ujmu z titulu nezákonného rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia vo výške 2.000,- eur. Pri svojich úvahách pri určení výšky nároku a jeho jednotlivých zložiek vychádzal zo samotnej dĺžky trestného stíhania, v súvislosti s ktorou považoval pri trvaní trestného stíhania v dĺžke 18 mesiacov a 5 dní za primerané odškodné vo výške 1.000,- eur a v súvislosti so samotným vnútorným pociťovaním žalobcu v 2. rade, stresujúcimi situáciami prežitými počas vykonávania jednotlivých úkonov trestného konania, akými bola účasť na znaleckých úkonoch, považoval za primeranú náhradu vo výške 1.000,- eur, ako ďalšiu zložku celkového nároku nemajetkovej ujmy priznanej žalobcovi v 2. rade v sume 2.000,- eur. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil súd prvej inštancie aj vek žalobcu v 2. rade, ktorý sa úkonov trestného konania zúčastnil ako 7 ročný.

25. Zamietnutie návrhu žalobcu v 2. rade v prevyšujúcej časti odôvodnil súd prvej inštancie tak, že považoval za neprimerané odškodnenie nemajetkovej ujmy, vzhľadom na okolnosti vzniku ujmy a závažnosti následkov v súkromnom živote žalobcu v 2. rade nad sumu prevyšujúcu 2.000,- eur.

26. Z priznanej sumy náhrady skutočnej škody vo výške 109,99 eur, súd prvej inštancie priznal žalobkyňi, s poukazom na § 16 ods. 4 posledná veta zákona č. 514/2003 Z.z. v 1. rade aj nárok na úrok z omeškania v zákonnej výške 5 %. Konštatoval, že ku dňu 08.08.2017 bola základná úroková sadzba európskej centrálnej banky vo výške 0,00 % p.a. a úroky z omeškania tak predstavujú 5,00 % ročne.

27. Z ustanovenia § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. vyplýva, že ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

28. Nepriznanie nároku na zaplatenie úrokov z omeškania žalobca v 1. a 2. rade z priznaných súm nemajetkovej ujmy odôvodnil súd prvej inštancie tým, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania. V tejto súvislosti poukázal súd prvej inštancie na rozsudok Najvyššieho súdu sp.zn. 6Cdo/185/2011 zo dňa 14.03.2012, a na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/118/2018 zo dňa 13.11.2018, a ďalšie rozsudky Krajského súdu v Prešove. Konštatoval, že žalovaná sa nemohla dostať do omeškania so zaplatením nemajetkovej ujmy, lebo právny vzťah medzi žalobcami a žalovanou nie je záväzkovým právnym vzťahom.

29. Čo do lehoty plnenia, túto právne odôvodnil súd prvej inštancie podľa ust. § 232 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“). Vzhľadom na odôvodnenú žiadosť žalovanej, keďže nie je objektívne možné na strane žalovanej zabezpečiť plnenie v tak krátkej lehote, vzhľadom na časovú náročnosť realizácie finančných procesov z rozpočtovej kapitoly žalovaného, súd prvej inštancie primerane predĺžil lehotu na plnenie na 30 dní.

30. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie právne podľa ust. § 251, § 255 ods.1 a § 262 ods. 1, 2 CSP. V danom prípade predmetom konania boli u žalobkyne v 1. rade samostatné nároky, a to nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a nárok na náhradu škody s príslušenstvom. V konaní o nároku o náhradu škody mala žalobkyňa v 1. rade plný úspech a v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy jeho výška bez akýchkoľvek pochybností závisela od úvahy súdu. Pokiaľ ide o žalobcu v 2. rade, predmetom konania bol jeho nárok na náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, pričom jeho výška rovnako závisela od úvahy súdu.

31. Zároveň konštatoval, že aj keď Civilný sporový poriadok už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej v § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, uvedené neznamená, aby nová právna

úprava vylučovala osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od úvahy súdu. V tejto súvislosti poukázal súd prvej inštancie tiež na rozsudky Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/88/2019 zo dňa 28.11.2019, a sp.zn. 3Co/118/2018 zo dňa 13.11.2018.

32. Uviedol, že zásadu úspechu treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešných žalobcov, ak im bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nebolo by celkom spravodlivé požadovať od žalobcov, aby svoju ujmu podceňovali iba preto, aby potom nemuseli hradiť trovy konania. Vhodným riešením v takom prípade bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie považoval žalobcov v 1. a 2. rade za plne úspešných, pokiaľ ide o ich základné právo a samotný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobcom tak patrí proti neúspešnej žalovanej plná náhrada trov konania, avšak iba z prisúdenej sumy. V tejto súvislosti poukázal súd prvej inštancie na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19Co/105/2018 zo dňa 15.11.2018. Zároveň konštatoval, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia.

33. Proti tomuto rozsudku včas podali odvolanie žalobcovia v 1. a 2. rade, a to voči tretiemu výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti. Právne odôvodnili svoje odvolanie podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a/, b/, d/, e/, f/ a h/ Civilného sporového poriadku (ďalej CSP). Žalobcovia v 1. a 2. rade namietali, že súd prvej inštancie im priznal náhradu nemajetkovej ujmy v neprimerane nízkej sume so zreteľom na okolnosti danej veci. Žalobcovia citovali ust. § 17 ods. 1, 2, 3 zákona č. 514/2003 Z.z., pričom poukázali na to, že ust. § 17 ods. 3 písm. b/ a to závažnosť vzniknutej ujmy a okolností za ktorých k nej došlo si vyžadovali značnú pozornosť, ako kritérium či hľadisko. S tým, že okolnosťami za ktorých k nemajetkovej ujme došlo sú nepochybné okolnosti začatia trestného stíhania a vznesenie obvinenia žalobkyne v 1. rade, ako aj vedenie trestného stíhania orgánmi činnými v trestnom konaní až do právoplatného skončenia tohto trestného konania. Žalobcovia poukázali aj na to, že v konaní na pojednávaní dňa 25.10.2018 bol zo strany súdu prvej inštancie oboznámený ako dôkaz vyšetrovací spis vedený na X. vo N. H. R. pod sp.zn. U.: X. -XXX/X -N. -VT-XXXX, pričom z neho bol prečítaný aj e-mail otca žalobcu v 2. rade, adresovaný pracovníčke W. práce sociálnych vecí a rodiny N.. R. z februára XXXX, kde otec, ktorý je okrem matky tiež rovnoprávny rodič, a druhý zákonný zástupca maloletého dieťaťa, potvrdzuje, že žalobca v 2. rade navštevuje školu v zahraničí, pretože syn u neho nebýva, že syna chcel odhlásiť zo školy na K., riešil to so zástupkyňou riaditeľa, ktorá mu mala poslať odhlášku, ale nestalo sa tak. Teda otec ešte vo februári 2015 potvrdil, že žalobca v 2. rade navštevuje školu v zahraničí, je nepochybné že v máji 2015, kedy bolo vydané uznesenie vyšetrovateľa, ktorým bolo vznesené obvinenie žalobkyne v 1. rade neexistoval žiaden logický dôvod pre to, aby žalobkyňa v 1. rade bolo vznesené obvinenie, keď vo vyšetrovacom spise bol od februára 2015 e-mail od otca. Ak teda žalobca v 2. rade najneskôr od februára 2015 býval u otca v zahraničí a navštevoval tam aj školu, potom je vylúčené, že by mohlo v máji 2015 existovať najmenšie podozrenie vo vzťahu k žalobkyňa v 1. rade ako k matke, že žalobcovi v 2. rade znemožňuje školskú dochádzku, respektíve, že ho nedostatočne vyživuje a tento nejako trpí. Žalobcovia poukázali na znenie ust. § 206 ods. 1 a 3 Trestného poriadku. Žalobkyňa v 1. rade sa javí, že obvinenie bolo vznesené úmyselne a išlo o šikanu zo strany orgánov činných v trestnom konaní. Práve v tomto nezákonnom konaní orgánov činných v trestnom konaní spočívajú okolnosti za ktorých došlo k nemajetkovej ujme na strane žalobcov v 1. a 2. rade, pričom tieto okolnosti majú bezprostredný vplyv na to, aby došlo k určaniu výšky náhrady nemajetkovej ujmy vo vyššom rozsahu. Vo vzťahu k neprimerane nízkej výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovia v 1. a 2. rade osobitne poukázali na konštantnú rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky v obdobných veciach, napríklad uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/156/2017 zo dňa 09.11.2017, z ktorého žalobcovia citovali. V uvedenej veci podľa názoru súdu prvej inštancie došlo u žalobcu k nemajetkovej ujme, ktorú by aj každá iná fyzická osoba pociťovala ako závažnú. Za primeranú výšku náhrady tejto ujmy považoval súd sumu 10.000,- eur. Pri jej stanovení vzal na zreteľ okolnosti za ktorých bola ujma spôsobená, jeho osobu a aktívny prístup v trestnom konaní, ako aj jeho doterajší život, profesionálne zaradenie a prostredie v ktorom žije. Na odôvodnenie žaloby v časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 19.000,- eur, ktorú požadoval žalobca uviedol, že trestné stíhanie výrazne zasiahlo do jeho profesionálneho, súkromného a rodinného života, osobnostných práv, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, poškodilo mu meno, spôsobilo psychickú traumu a malo veľký vplyv na jeho spoločenské a pracovné uplatnenie. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp.zn. 5Co/401/2016 zo dňa 04.04.2017 rozsudok potvrdil a stranám nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Proti tomuto rozsudku podala

žalovaná dovolanie. Z uznesenia Najvyššieho súdu je zrejmé, že v danom prípade, ktorý je obdobný bola fyzickej osobe priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 10.000,- eur, pričom trestné stíhanie tejto fyzickej osoby prebiehalo 3 roky, čo je síce o viac ako 1 rok dlhšie, ako v prípade žalobkyne v 1. rade, ale s ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti (zjavne nezákonné a až šikanózne trestné stíhanie žalobkyne v 1. a 2. rade) je nepochybné, že závažnosť vzniknutej ujmy a najmä okolnosti, za ktorých k nej došlo, sú v prípade žalobkyne v 1. rade omnoho viac výraznejšie a vypuklejšie. Rozhodnutie pripojili žalobcovia ako prílohu odvolania. Žalobcovia zároveň poukázali aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp zn. 4Cdo/125/2019 zo dňa 27.08.2019, na ktoré výstižne poukázal už Krajský súd v Prešove v uznesení sp.zn. 5Co/75/2019 zo dňa 17.03.2020, z ktorého tiež žalobcovia citovali.

34. Je nepochybné, že tak ako žalobkyňa v 1. rade, tak aj žalobca v 2. rade boli zbytočne vystavení vyšetrovacím úkonom, kde obzvlášť potrebné je pripomenúť, že žalobkyňa v 1. rade bola aj zadržaná na letisku (z jej pohľadu ako keby bola vrahyňou alebo pašeráčkou drog), čomu sa prizeralo množstvo cestujúcich na danom letisku, čo bol neskutočný pocit hanby a poníženia. Pritom zadržanie ako spôsob obmedzenia ústavného práva na osobnú slobodu a voľný pohyb je tým najvýraznejším zásahom do osobnej slobody, aký v demokratickej spoločnosti existuje. Nepochopiteľným a absolútne zbytočným bolo nútenie žalobkyne v 1. rade, aby so žalobcom v 2. rade, ktorý v tom čase bol maloletým dieťaťom vo veku 7 rokov, absolvovala dva rôzne znalecké vyšetrenia, čo enormne zasiahlo do zdravého vývinu žalobcu v 2. rade, ktorý sa doteraz snaží uvedené udalosti vytesniť z svojich spomienok, v dôsledku čoho bol vzatý späť aj návrh na vylučenie žalobcu v 2. rade zo strany žalobkyne v 1. rade.

35. Žalobca bol maloletým dieťaťom, čo musel podstúpiť zasiahlo ho viac, ako dospelého jedinca, keďže ešte nebol duševne a fyzicky vyvinutý k tomu, aby zniesol taký stres a nepohodu.

36. Završením spravodlivosti bude priznanie uplatnených nárokov v plnom rozsahu v zmysle podanej žaloby. Vzhľadom na uvedené žalobcovia v 1. a 2. rade navrhli, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v treťom výroku tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňu v 1. rade sumu 8.500,- eur a žalobcovi v 2. rade sumu 8.000,- eur, a to do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, a zároveň priznal žalobcom v 1. a 2. rade náhradu trov odvolacieho konania.

37. Proti rozsudku súdu prvej inštancie včas podal odvolanie aj žalovaný. Právne odôvodnil odvolanie podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Žalovaný považoval uplatnený nárok žalobcov za nedôvodný. S poukazom na skutočnosť, že žiadnym spôsobom v rozhodnutiach, predovšetkým v uznesení o začatí trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku, a vznesení obvinenia podľa § 206 Trestného poriadku týkajúcich sa trestnej veci vedenej proti žalobkyňu v 1. rade pre prečin ohrozenia mravnej výchovy mládeže a prečin zanedbania povinnej výživy nebola konštatovaná nezákonnosť, ani nesprávny úradný postup. Žalovaný dal do pozornosti odvolaciemu súdu, že konanie bolo voči menovanej vedenej aj pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa ust. § 207 ods. 1, 3 Trestného zákona a závažné podozrenie iniciované úradom práce sociálnych vecí a rodiny, a potvrdené aj školou, ktorú maloletý navštevoval bolo potrebné riadne preveriť a prešetriť zákonný postup. V tomto vedenom trestnom konaní štát ochranu poskytoval práve maloletému žalobcovi v 2. rade. Uznesenie o vznesení obvinenia nie je možné považovať za nezákonné rozhodnutie, ak pre jeho vydanie boli splnené podmienky uvedené v ust. § 206 trestného poriadku. Práve naopak, ide o povinnosť orgánov činných v trestnom konaní takto postupovať. V tejto súvislosti poukázal žalovaný na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky, napríklad Nález II.ÚS 163/2013 - 50 zo dňa 13.11.2013. Niektoré zásahy do osobnosti fyzickej osoby sa zdanlivo javia ako odporujúce objektívnemu právu, avšak nemožno ich považovať za neoprávnené, ak sú dané okolnosti vylučujúce neoprávnenosť zásahu. V tejto súvislosti poukázal žalovaný na rozhodovaciu prax európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Lavrechov proti Českej republike. Aj samotné zadržanie obvinenej bolo realizované z dodržania všetkých zákonných podmienok, tak ako to vyžadujú ustanovenia trestného poriadku. Obvinená mala vedomosť, že sa voči jej osobe vedie trestné stíhanie. Ak by si sama žalobkyňa splnila svoje zákonné povinnosti v inom administratívnom konaní, k začatiu trestného stíhania, následne k vzneseniu obvinenia by nedošlo. Žalovaný poukázal na § 28 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Dôkazné bremeno preukázania je samozrejme na orgánoch činných v trestnom konaní, ale procesne je možné niektoré úkony vykonať až vo fáze po začatí trestného stíhania. Sama žalobkyňa pri výpovedi uviedla, že prečo jej bolo na jednej strane vznesené obvinenie, keď uviedla, že sa stačilo jej opýtať a formálne deklarovala snahu vypovedať a súčasne na druhej strane potvrdila, že odmietla vypovedať s tým, že nech si to OČTK sami dokazujú. Nikto nespochybňuje povinnosť OČTK dokazovať vinu a rešpektujúci zákaz seba obviňovania poukázal žalovaný na to, že potrebu splnenia zákonnej

povinnosti v konaní konštatoval vo vzťahu k administratívne konaniu v zmysle zákona č. 245/2008 Z.z., nie vo vzťahu k vedeniu trestného konania tak, ako to popísal v odôvodnení odvolací súd. Súd prvej inštancie pri aplikácii právneho posúdenia nezákonnosti rozhodnutia bol pri svojom rozhodovaní viazaný názorom odvolacieho súdu, ktorý vo svojom rozhodnutí vyslovil, že uznesenie o zastavení trestného stíhania je potrebné považovať za nezákonné aj napriek tomu, že nezákonnosť príslušným orgánov nikdy nebola konštatovaná, s poukazom v súčasnej dobe už na ustálenú judikatúru v obdobných veciach publikovanú v Zbierke stanovísk SR. V tejto súvislosti žalovaný dal do pozornosti, že súd nie je orgánom príslušným na zrušenie rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní, a za danej situácie tak vzniká práve absurdný stav, kedy bez konštatovania nezákonnosti rozhodnutia príslušným orgánom dochádza k nadväznosti na to k priznávaniu nároku na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia, ktorá nezákonnosť nekonkretizovala doposiaľ žiadne rozhodnutie. Žalovaný považoval za neprípustné, aby civilné súdy vytvárali na orgány činné v trestnom konaní nátlak v podobe sankcionovania za ich zákonný postup. Zákon č. 514/2003 Z.z. pojem „nezákonné rozhodnutie“ explicitne nedefinuje. To, či bolo vydané nezákonné rozhodnutie sa vždy musí posudzovať so zreteľom na konkrétny prípad, a nie je možné akýmkoľvek rozhodnutím všeobecného, ale aj ústavného súdu priamo prejednávať nezákonnosť každého rozhodnutia v prípadoch vedeného trestného konania, ktoré bolo ukončené inak ako odcudzujúcim rozsudkom. Ide o neprípustné reťazenie rozhodnutí súdov ktoré nemajú podklad v zákone, ale výlučne v rozhodnutiach predchádzajúcich. Vo vzťahu k označeným rozhodnutiam, ako aj k iným súdnym rozhodnutiam, ku ktorým došli extenzívnym výkladom je nutné konštatovať, že v právnom štáte žiadne rozhodnutie nesmie stáť nad zákonom a každé rozhodnutie musí mať v zákone svoj podklad. Ani sudcovská tvorba práva nemôže zasahovať do zákona výkladom, ktorý je v priamom rozpore so znením zákona a takéto rozhodnutia je potrebné označiť za arbitrárne. Zákon totiž takto uplatňovanú občianskoprávnú zodpovednosť za výsledok trestného konania nepozná a neupravuje. Druhou podmienkou na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody voči štátu je preukázanie vzniku škody a preukázanie výšky vzniknutej škody. Žalovaný zastáva názor, že v prejednávanom prípade žalobcovia nesúci dôkazné bremeno nepreukázali, že im bola spôsobená nemajetková ujma, pretože samotná skutočnosť, že došlo k vedeniu trestného stíhania, a v rámci neho k zákonnému zadržaniu žalobkyne v 1. rade na letisku, a k zákonnému dočasnému pozbaveniu osobnej slobody, ako aj podrobeniu sa znaleckému skúmaniu ešte sami o sebe nie sú spôsobilé založiť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Bolo povinnosťou žalobcov aj preukázať vznik nároku na nemajetkovú ujmu, a konkrétne preukázať dopad trestného stíhania na ich vážnosť spoločnosti, a následne sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj preukázať závažnosť vzniknutej ujmy a závažnosť okolností za ktorých došlo k porušeniu ich práv. S tvrdeniami, že nárok vzniká automaticky z dôvodu, že jednoducho bolo vedené trestné stíhanie na dĺžku ktorého mala podiel aj samotná žalobkyňa došlo k zdržaniu, k znaleckým skúmaniam, ako aj k ďalším procesným úkonom, nie je možné stotožniť sa, a na vec je potrebné nazerať komplexne, keď v konaní nebolo sporným, že samotná žalobkyňa mala vedomosť o vedenom trestnom stíhaní na základe ktorého boli tieto procesné úkony vykonané a sama žalobkyňa v prvom rade potvrdila, že úmyselne a v rozpore so zákonom neoznámila odchod škole tak, ako jej to ukladá zákon č. 245/2008.

38. Predpokladané podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., neboli splnené a nad rámec toho žalobcovia nepreukázali vznik nemajetkovej ujmy a príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a touto nemajetkovou ujmu.

39. K priznaniu majetkovej škody vo výške 109,99 eur žalobkyňi v 1. rade, ktorá jej mala vzniknúť v súvislosti so zadržaním na území SR žalovaný uviedol, že po zadržaní boli so žalobkyňou vykonané nevyhnutné procesné úkony, ktorým sa podrobila a nebol jej uložený žiadny zákaz vycestovania do zahraničia, ktorý v neposlednom rade môže uložiť len sudca pre prípravné konania v tejto procesnej fáze pri rozhodovaní o väzbe. V danom prípade návrh na väzobné stíhanie vo vzťahu k žalobkyňi v 1. rade nebol podaný. Na územie SR pricestovala z dôvodu návštevy a odovzdania syna starým rodičom a nie z dôvodu vykonania procesných úkonov vo veci. Nikto jej vo vycestovaní nebránil.

40. Nárok žalobcu v druhom rade na nemajetkovú ujmu považuje žalovaný za absolútne neprípustný. Vedeným trestným stíhaním bol v procesnom postavení poškodeného, štát chránil práve záujmy maloletého, keďže závažné podozrenia jednak vyplynuli práve vo vzťahu k jeho matke spočívajúce v zanedbávaní a ohrozovaní jeho starostlivosti. V tejto súvislosti citoval žalovaný časť vyjadrenia samotnej žalobkyne v 1. rade k podnetu T. bod 27. Subjektívne vyjadrenie žalobkyne v 1. rade o tom, že maloletý sa obával čo s ňou bude, že pôjde do basy, nie je možné akceptovať nielen vzhľadom na jeho vtedajší

vek, ale nakoniec aj obsah samotných vyjadrení žalobkyne v prvom rade. Zároveň žalovaný poukázal na vyjadrenie žalobkyne v konaní pred civilným súdom zo dňa 17.12.2020, keď uviedla, že jej nevadí, že je na K. zadržaná, no ale že jej syn. Potom tieto vyjadrenia nenachádzajú oporu v priznaní nemajetkovej ujmy

41. K dĺžke konania na ktorú súd prvej inštancie prihladal prispelo v značnej miere aj uplatnené právo žalobkyne odmietnuť vo veci vypovedať a spolupracovať, preto bolo potrebné v rámci zabezpečovania informácií spolupracovať s N. C. na úrovni štátnych orgánov a realizovať niektoré procesné úkony formou právnej pomoci. Preto žalovaný navrhol rozsudok sudu prvej inštancie zrušiť a žalobu zamietnuť v celom rozsahu, lebo neboli splnené predpoklady na priznanie nároku a navyše žalobcovia neunesli dôkazné bremeno.

42. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrili žalobcovia. Uviedli, že žalovaný naďalej sponchybňuje závery Krajského súdu v Prešove v uznesení sp.zn. 5Co/75/2019 zo dňa 17.03.2020 a tým aj súčasnú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR. Pre priznanie nároku na náhradu škody sa nevyžaduje formálne zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia. Tento právny názor je všeobecne akceptovaný od roku 2010, kedy bolo vydané uznesenie NS SR sp.zn. 4MCdo/15/2009 zo dňa 18.08.2010, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ako judikát R 37/2014. S týmto názorom vyslovil súhlas aj Ústavný súd SR v Náleze sp.zn. II.ÚS 25/2011 zo dňa 24.03.2011. K absencii potreby výslovnej konštatácie nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia žalobcovia v 1. a 2. rade poukázali na tento Nález Ústavného súdu II.ÚS 25/2011, z ktorého citovali. Keďže uznesením X. S. N. R. sp.zn. Pv/XX/XX/XXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX došlo k zastaveniu trestného stíhania žalobkyne v 1. rade, lebo skutok nie je trestným činom je zrejme, že uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia je s prihliadnutím na závery vyplývajúce z Nálezu Ústavného súdu SR II.ÚS 25/2011zo dňa 24.03.2011 nezákonné. Žalobkyňa v 1. rade a žalobca v 2. rade zvyrazňujú, že totožné námietky riešil aj Ústavný súd SR v Náleze sp.zn. I.ÚS 320/2016 zo dňa 07.07.2016, kde dal jasnú odpoveď. V prelomovom Náleze Ústavného súdu SR I.ÚS 320/2016, ktorý bol dokonca uverejnený v Zbierke Nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod č. 21/2016, žalobcovia citovali, a zvlášť vyznačili vetu, z ktorej vyplýva, že rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Zároveň z hľadiska teleologického výkladu nemožno lipnúť na formálnom zrušení (zмене) namietaného nezákonného rozhodnutia, ale je potrebné splnenie tejto podmienky vykladať extenzívne. Samotná skutočnosť, že je v právomoci orgánu činného v trestnom konaní vydať záväzný pokyn na vznesenie obvinenia, respektíve vzniesť obvinenie z trestného činu konkrétnej osoby, neznamená, že táto právomoc môže byť vykonávaná v rozpore so zákonom. Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, respektíve postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ústavný súd konštatuje, že ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nestal, že skutok nie je trestným činom, respektíve, že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca. Podľa názoru žalobcov z tohto rozhodnutia vyplýva, že pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní nie je rozhodujúce ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo, pričom v prípade ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že skutok nie je trestným činom uznesenie, ktorým bolo obvinenie vznesené je vždy nezákonné. Vzhľadom na uvedené je nepochybné podľa názoru žalobkyne v 1. rade a žalobcu v 2. rade, že ich nárok na náhradu škody voči štátu je dôvodný a opodstatnený. Zároveň žalobcovia v 1. a 2. rade poukázali k argumentácií žalovaného, že si žalobkyňa sama privodila trestné stíhanie na to, že je nemožné, aby si žalobkyňa v 1. rade privodila vznesenie obvinenia, pretože neoznámenie prestupu na inú základnú školu nezakladá trestnú zodpovednosť. Neexistuje taký trestný čin, pretože trestný čin je len to, ak rodič nedbá na povinnú školskú dochádzku. Pokiaľ teda otec vo februári 2015 potvrdil, že žalobca v 2. rade navštevuje školu v zahraničí je nepochybné, že v máji 2015, kedy bolo vydané uznesenie vyšetrovateľa, ktorým bolo vznesené obvinenie žalobkyne v 1. rade neexistoval žiaden logický a už vôbec nie právny dôvod pre to, aby žalobkyňa v 1. rade bolo vznesené obvinenie, keď vo vyšetrovacom spise bol od februára 2015 e-mail od otca, v ktorom bolo uvedené, že syn navštevuje školu v zahraničí, a že aj býva u otca v zahraničí. Nie je zrejme ani logické prečo orgány činné v trestnom konaní nemali potrebu ako svedka vypočuť aj otca, keď vo vyšetrovacom spise sa nachádzal aj e-mail otca žalobcu v 2. rade adresovaný pracovníčke Úradu práce sociálnych vecí a rodiny

N. H. R. z februára XXXX. Tiež sa logike vymyká to, že žalovaný žalobkyňu v 1. rade vyčíta nekomunikáciu so školou, pričom z vyššie uvedených dôkazov jasne vyplýva, že so základnou školou komunikoval otec žalobcu v 2. rade, ako druhý a rovnoprávny rodič. Na otázku vyplývajúcu z logiky vecí, prečo potom aj otcovi žalobcu v 2. rade nebolo vznesené obvinenie žalovaný odpoveď nevie, ani nechce. Žalobcovia v 1. a 2. rade zároveň spochybnili námietku žalovaného o tom, že vznesenie obvinenia si privodila samotná žalobkyňa v 1. rade tým, že nekooperovala s orgánmi činnými v trestnom konaní. Pretože žalovaný doteraz po viac ako 3 rokoch od začatia konania neuviedol, akú konkrétnu a zákonom uloženú povinnosť nespĺnila žalobkyňa v 1. rade a to vo vzťahu k orgánom činným v trestnom konaní. Žalovaný namieta ďalej, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu nemajetkovej ujmy. K tejto zjavne nedôvodnej a nelogickej námietke žalovaného postačuje podľa názoru žalobcov poukázať na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/125/2019 zo dňa 27.08.2019, na ktoré výstižne poukázal Krajský súd v Prešove v uznesení sp.zn. 5Co/75/2019 zo dňa 17.03.2012, z ktorého žalobcovia citovali. Samotný obsah odvolania žalovaného svedčí o absencii, čo i len kúska empatie a ľudskosti na strane žalovaného, pričom žalovaný je vrcholným orgánom dohľadu nad trestnými stíhaniami. Tento dohľadový orgán nemá žiadnu sebareflexiu, a nevie priznať pochybenie, ani uhradiť spôsobenú škodu bez toho, aby bol občan napriek absencii povinného inštitútu predbežného prerokovania nároku na náhradu škody nútený sa so svojim nárokom obrátiť na súd a viesť niekoľkoročné konanie proti štátu. Jediným vhodným riešením sa javí priznávanie, čo možno najvyššieho odškodnenia občanov zo strany civilných súdov, aby orgány činné v trestnom konaní boli prinútené postupovať zákonne a logicky, že nebudú viesť bezdôvodné trestné stíhanie občanov a takto im škodiť, pretože civilné súdy nebudú mať žiadne pochopenie pre excesy orgánov činných v trestnom konaní a podporovať ďalšie excesy priznávaním symbolických súm odškodnenia.

43. K odvolaniu žalobcov sa vyjadril žalovaný. K deklaroványm námietkam ohľadne výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú označujú za neprimerane nízku, v detailoch odkázal na podané odvolanie a v tejto súvislosti opätovne zdôraznil, že žalobcovia v tomto smere neunesli dôkazné bremeno, ani v kontexte skutočnosti podaných v rámci odvolania. Na tom nič nemení ani to, že naďalej žalovaný trvá na tom, že žaloba mala byť zamietnutá a aj napriek záverom odvolacieho súdu zastáva názor, že nebol splnený ani prvý predpoklad v podobe konštatovania nezákonnosti rozhodnutia od ktorého odvíjajú svoje nároky žalobcovia. V rámci dokazovania poukazovanie žalobcov na judikatúru v iných trestných veciach ohľadne priznania nemajetkovej ujmy a výšky nepovažuje žalovaný za dostatočné, pretože v každom individuálnom prípade je potrebné samostatne preukazovať vykonanými dôkazmi nárok na nemajetkovú ujmu a jej konkrétnu výšku v intenciách CSP. Trestnému konaniu predchádzalo oznámenie príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ako aj oznámenie riaditeľa školy, v kontexte lekárskeho správ, z ktorých dôvodne vyplývalo podozrenie zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona a prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b/ Trestného zákona. Bolo povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní procesným spôsobom preveriť všetky podozrenia, ktoré nebolo možné rozptýliť bez vykonaného znaleckého dokazovania. Vo vzťahu k prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže žalobkyňa svojím síce zákonným postojom v trestnom konaní v podobe odmietnutia poskytnutia informácie, ktorú školu vo N. C. maloletý navštevuje, spôsobila, že všeobecné vyjadrenie otca, ktorému dieťa nebolo zverené a nežili v spoločnej domácnosti bez bližšej konkretizácie nebolo možné bez ďalšieho akceptovať. Tvrdenia žalobcov o nelogickom a nezákonnom vznesení obvinenia žalobkyňu v I. rade, preto považuje žalovaný za nedôvodné. Opakovane uviedol, že vedeným trestným konaním štát na základe dôvodného podozrenia zo zanedbávania a ohrozovania starostlivosti žalobcu v 2. rade chránil záujmy maloletého tak, ako mu to ukladá zákon.

44. K dĺžke trestného konania, ktorá bola tiež podľa úvah súdu prvej inštancie dôvodom na priznanie nemajetkovej ujmy žalovaný poukázal na to, že trestné stíhanie bolo uznesením vyšetrovateľa opakovane prerušované a vo veci sa počas prerušenia trestného stíhania nesmú vykonávať žiadne procesné úkony, s výnimkou úkonov na účely zistenia, či nepominul dôvod prerušenia, alebo zaistenia osoby obvinenej.

45. Preto žalovaný zotrval v celom rozsahu na svojom odvolaní.

46. K vyjadreniu žalovaného k vyjadreniu žalobcov sa vyjadrili znova žalobcovia. Uviedli, že žalovaný vo svojom vyjadrení neuvádza, že čo spôsobilo, že orgány činné v trestnom konaní absolútne rezignovali na použitie logiky a zdravého úsudku za situácie, ak súčasťou vyšetrovacieho spisu bol e-mail otca

žalobcu v 2. rade, adresovaný pracovníčke Úradu práce sociálnych vecí a rodiny N. H. R. z februára XXXX, kde otec potvrdzuje, že žalobca v 2. rade navštevuje školu v zahraničí. Pretože syn u neho býva, pretože syna chcel odhlásiť zo školy na K., riešil to so zástupkyňou riaditeľa, ktorá mu mala poslať odhlášku a nestalo sa tak. Preto otázka znie tak, že prečo orgány činné v trestnom konaní absolútne rezignovali na použitie logiky a zdravého úsudku, respektíve čo im bránilo vtom, aby vypočuli otca, respektíve od neho akýmkoľvek spôsobom zistili relevantné informácie, pričom práve otec vo februári 2015 deklaroval, že syn býva u neho. Rovnako je nesmierne zvláštne prečo potom otcovi žalobcu v 2. rade nebolo vznesené obvinenie, keď tento má rovnakú zodpovednosť za syna ako matka. Javí sa že žalovaný nemá jasnú predstavu o tom, že načo slúži odškodnenie za nemajetkovú ujmu, a že nemajetkovú ujmu nie je možné preukázať, a to ani listinami, či znaleckými posudkami. Žalobcovia znova poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp.zn. 4Cdo/125/2019, i na odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu. Zo strany žalovaného bolo zaslané do spisu ďalšie vyjadrenie, označené ako vyjadrenie k odvolaniu žalobcov. Jedná sa však o reakciu na vyjadrenie žalobcov k vyjadreniu žalovaného. K tvrdeniu žalovaného (zrejme žalobcov), že pre priznanie nároku na náhradu škody sa nevyžaduje formálne zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia s tým, že tento právny názor je všeobecne akceptovaný od roku 2010, po vydaní uznesenia NS SR sp.zn. 4Mcdo/15/2009 zo dňa 08.08.2009. Žalobca konštatoval, že v slovenskom právnom poriadku je všeobecne akceptovaný uvedený právny názor už 10 rokov. Až od publikovania judikátu R 37/2014 sa rozhodovacia prax najvyššieho súdu ustálila vtom, že zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vyhodnotiť tak, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. V prejednávacom prípade, práve s ohľadom na konkrétne okolnosti a dôvody, ako porušenie administratívnej povinnosti žalovanej v zmysle školského zákona postoj ironického podania (zrejme žalobkyne v 1. rade), či nespolupráca s orgánmi činnými v trestnom konaní s úradom práce sociálnych vecí a rodiny, školou, lekármi pri preventívnych prehliadkach, i odmietavé postoje pri procesných úkonoch počas vedeného trestného konania, berúc v úvahu, že neporušila povinnosť trestného konania sú nepochybne okolnosti, ktoré je potrebné pri rozhodovaní o náhrade škody zohľadniť, pretože tým, sama prispela k tomu, že preverovanie tak závažných podozrení zákonnými postupmi trvalo dlhší čas. V prejednávanej veci, ale i všeobecne platí, že pri rozhodovaní o vznesení obvinenia sa nerozhoduje o vine, či nevine páchatela, preto sa dôkazy nevyhodnocujú takým spôsobom, ako je to v rámci meritórneho rozhodovania na hlavnom pojednávaní. Nevyžaduje sa požiadavka úplnej istoty, ale postačí, ak doposiaľ zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie bol spáchaný, napíňa znaky konkrétnych trestných činov, a zároveň existuje dôvodné podozrenie, že na tomto sa podieľa obvinený. Dôvodnosť trestného stíhania existovala vo vyslovení vlastných podozrení nie len úradom práce sociálnych vecí a rodiny, ale i samotnej školy, lekárov, ktorých maloletý navštevoval a ktoré sa následne preverovali zákonným a procesným postupom tak, ako to umožňujú ustanovenia trestného poriadku. Je nevyhnutné konštatovať, že v situácií, ak je zo skutku zrejmé že ho mala spáchať určitá osoba, konkretizovaná postavením alebo inými okolnosťami, nie je možné viesť trestné stíhanie vo veci. Pokiaľ za konkrétnych okolností nie sú dané podmienky neprípustnosti trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 trestného zákona, musí byť vznesené obvinenie, keďže uvedenou identifikáciou je už dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba. Priznaniu nemajetkovej ujmy nepostačuje subjektívne tvrdenie žalovanej, že cítila stres, keď počas celého trestného konania prezentovala ironické podania a naplno využívala svoje dostupné možnosti svojej obrany, a rovnako i jej protichodné tvrdenia o tom, že sa cítila ako pašeráčka drog v kontraste s prezentovaným názorom priamo na pojednávaní v rámci náhrady škody, že jej vlastne nevadilo, že bola na území SR zadržaná. V danom prípade je preto na mieste vyhodnotiť komplexne práve tieto okolnosti a dôvody ale i postoj žalovanej počas vedeného trestného konania v kontexte nároku, ktorý si uplatňuje.

47. K vyjadreniu žalovaného k vyjadreniu žalobcov, ktoré bolo zaslané žalobcom tieto uviedli, že už nemajú potrebu sa k ničomu vyjadrovať, pretože uviedli všetko čo považovali za podstatné pre danú vec a žiadajú súd prvej inštancie, aby bezodkladne predložil spis odvolaciemu súdu.

48. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 CSP a contrario s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 13.04.2022, a zistil, že tak odvolanie žalobcov, ako aj odvolanie žalovaného nie sú dôvodné.

49. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré strana môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojim dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. V odvolacom konaní sa dispozičná zásada prejavuje tým, že odvolací súd je viazaný rozsahom odvolania, t. j. že odvolanie prejedná len v medziach, v ktorých ho odvolateľ napáda. Ustanovenie § 379 CSP zároveň vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania, pričom ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania. Odvolací súd je podľa ustanovenia § 380 ods. 1 CSP viazaný aj dôvodmi odvolania, t. j. na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ustanovením § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodovaní o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenie zistil. Jedinú výnimku predstavuje podľa ustanovenia § 380 ods. 2 CSP oprávnenie odvolacieho súdu preskúmať vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, a to z úradnej moci.

50. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie stranami tvrdeného nároku, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správny skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmvaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľom. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné.

51. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre posúdenie predmetnej sporovej veci. Z uvedeného vychádzal aj odvolací súd v zmysle ust. § 383 CSP. Odvolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (pozri rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, a to v každom štádiu civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka naplnená nebola.

52. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sa rozumie taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ustanovenia § 191 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplývali, alebo inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti je logický rozpor, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje hore uvedenému zákonnému ustanoveniu. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. písm. f) CSP je možné teda napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, nesprávnosť ktorého možno usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi. Preto ani táto odvolacia námietka nie je dôvodná.

53. Vo veci už bolo rozhodnuté súdom prvej inštancie rozsudkom zo dňa 25.10.2018, ktorý bol zrušený uznesením odvolacieho súdu sp.zn. 5Co/75/2019 - 97 zo dňa 17.03.2020. odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4MCdo 15/2009 zo dňa 18.8.2010. Toto rozhodnutie sa týkalo náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a bolo po jeho prerokovaní občianskoprávnym kolégiom publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R37/2014. Právna veta tohto judikátu znie: „zmyslu a účelu § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, zodpovedá interpretácia tohto ustanovenia v zmysle ktorej rovnaké dôsledky, ako zrušenie nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným“. Aj keď do toho času existovala rozdielnosť rozhodovania najvyššieho súdu v nastolenej otázke, táto rozdielnosť bola skutočne prekonaná tak, ako tvrdia žalobcovia v odvolaní. V súčasnosti táto rozdielnosť už neexistuje. V čase po rozhodnutí Najvyššieho SR sp.zn. 4MCdo 15/2009 už najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo 194/2010 zo dňa 30.3.2011, sp.zn. 4Cdo 54/2011 zo dňa 30.1.2011, sp.zn. 7Cdo 145/2011 zo dňa 12.12.2012, sp.zn. 7Cdo 87/2012 zo dňa 19.6.2013, sp.zn. 7MCdo/27/2012 zo dňa 19.2.2014. Tieto rozhodnutia spočívajú na právnych záveroch, ktoré zodpovedajú záverom Ústavného súdu SR, ktorý v svojom rozhodnutí zo dňa 7.7.2014 sp.zn. I.ÚS 320/2016 tak, ako správne uvádzajú žalobcovia vo svojom odvolaní konštatoval, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Zároveň Ústavný súd Slovenskej republiky ďalej vo svojom rozhodnutí konštatoval, že pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, respektíve postupu orgánu činného v trestnom konaní nie je rozhodujúce ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok pre ktorý bolo vznesené obvinenie nestal, že skutok nie je trestným činom, respektíve, že skutok nespáchal obvinený uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca. Odvolací súd opätovne konštatuje, že od publikovania judikátu R37/2014 sa rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ustálila v tom, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Teda rozhodujúcim meradlom zákonosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

54. Napriek uvedenému prekvapivo žalovaný považuje uplatnený nárok žalobcu za nedôvodný s poukazom na skutočnosť, že žiadnym spôsobom v rozhodnutiach týkajúcich sa trestnej veci vedenej proti Z. Z. na X. S. N. H. R. pod sp.zn. S pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže a prečin zanedbania povinnej výživy nebola konštatovaná nezákonnosť, ani nesprávny úradný postup. Odvolaciemu súdu z neznámych dôvodov žalovaný dal do pozornosti, že konanie bolo voči menovanej vedenej aj pre prečin zanedbania povinnej výživy a závažné podozrenia iniciované úradom práce sociálnych vecí a rodiny a potvrdené aj školou, ktorú maloletý navštevoval, ktoré bolo potrebné riadne preveriť a prešetriť zákonný postup. Uvedené skutočnosti však vyplývajú tak z prvého rozhodnutia prvoinštančného súdu, z rozhodnutia odvolacieho súdu, i z rozhodnutia, ktoré je v odvolacom konaní teraz preskúmané. Zároveň žalovaný v odvolaní zdôraznil aj skutočnosť, že k zastaveniu trestného stíhania došlo na základe zhodnotenia skutkového stavu, dôkaznej situácie a právneho posúdenia veci na podklade uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Žalovaný konštatuje, že uvedené nič nemení na tom, že uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia menovanej boli dôvodné, a v danom čase za danej situácie bol dostatočne odôvodnený záver na tomto postupe. Podľa názoru odvolacieho súdu táto argumentácia žalovaného jednak odporuje ustálenej judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, i Ústavného súdu Slovenskej republiky, a jednak argumentácia žalovaného, že uznesenie o začatí trestného stíhania, vznesení obvinenia boli dôvodné a v danom čase za danej situácie bol dostatočne odôvodnený záver na tento postup, nekorešponduje s výsledkami vykonaného dokazovania. Odvolací súd trvá na svojom právnom názore, ktorý vyslovil v zrušujúcom

uznesení v bode 33 odôvodnenia, že nebolo možné od žalobkyne v 1. rade požadovať predloženie dôkazov na preukázanie jej nevinu. V zmysle judikatúry, ktorú považuje za relevantnú odvolací súd, nie však žalovaný, o nezákonnom trestnom stíhaní fyzickej osoby, možno dospieť vtedy, ak táto osoba bola oslobodená spod obžaloby, alebo trestné stíhanie bolo zastavené preto, že skutok nespáchala, lebo skutok pre ktorý je trestne stíhaná nie je trestným činom. Vo vyjadrení žalovaný namieta aj skutočnosť, že rozhodovacia prax Najvyššieho súdu sa ustálila vtom, že zastavenie trestného stíhania, lebo oslobodenie spod obžaloby treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vyhodnotiť tak, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Ale právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti polieha určitým obmedzeniam. S týmto názorom odvolací súd súhlasí, a dokonca v dôvodoch svojho zrušujúceho rozhodnutia uviedol, že v rozpore s cieľom zákonodarcu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., by bolo, aby štát zodpovedal za škodu aj v prípadoch, ak sa dotknuté osoby skutočne dopustili činu, pre ktorý boli trestne stíhané, ale trestné konanie bolo skončené z iných dôvodov zániku trestnosti skutku, napríklad pre premlčanie. Odvolací súd znova zdôrazňuje, že takáto okolnosť v konaní preukázaná nebola. Právo na náhradu škody zároveň nevznikne ak bola osoba spod obžaloby oslobodená, alebo bolo trestné stíhanie zastavené, pretože nie je trestne zodpovedná, alebo ak po právoplatnosti rozhodnutia zanikla trestnosť činu, alebo medzinárodná zmluva, ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným v zákone, alebo amnestia prezidenta republiky nedovoľuje trestné stíhanie, čím prestalo byť zmenou zákona trestným činom, alebo miernejší trest bol uložený preto, že na trestný čin zákon ustanovil miernejší trest.

55. V tejto súvislosti opätovne odvolací súd poukazuje na právnu vetu judikátu R/37/2014 z ktorého vyplýva, že zmyslu a účelu § 6 ods. 1 prvá veta zákona č. 514/2003 Z.z. zodpovedá taká interpretácia tohto ustanovenia v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným. Takýto výklad považuje odvolací súd za ústavne konformný a v tejto súvislosti znova poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky II.ÚS 25/2011 a I.ÚS 320/2016. Podmienka je splnená vždy, ak trestné stíhanie obvineného bolo zastavené z dôvodu, že skutok pre ktorý bolo vznesené obvinenie sa nestal, že skutok nie je trestným činom, respektíve, že skutok nespáchal obvinený. Odvolací súd znova zdôrazňuje, že rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

56. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa X. S. zboru vo N. nad R. zo dňa XX.X.XXXX bolo začaté trestné stíhanie a súčasne bolo proti žalobkyne v 1/ rade vznesené obvinenie pre prečin ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa ust. § 211 ods. 1 písm. b) Tr. zák. a pre prečin zanedbanie povinnej výživy podľa ust. § 207 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. Uznesením X. zo dňa XX. 6. XXXX bola sťažnosť žalobkyne v 1. rade proti predmetnému uzneseniu o vznesení obvinenia zamietnutá ako nedôvodná. Uznesením X. N. H. R. zo dňa X.XX.XXXX bolo podľa ust. § 215 ods. 1 písm. b) Tr. por. trestné stíhanie žalobkyne v 1/ rade zastavené.

57. Z odôvodnenia uznesenia X. S. N. H. R. zo dňa X.XX.XXXX, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že obvinená (teraz žalobkyňa) sa k obom skutkom odmietla vyjadriť, teda využila svoje právo dané jej trestným poriadkom a odmietla vypovedať. Zároveň prokurátor konštatoval, že keďže v priebehu trestného stíhania i napriek neohláseniu a neinformovanosti školy, kde si maloletý plnil povinnú školskú dochádzku, bolo zistené, že maloletý si túto školskú dochádzku plnil vo N. C., kde s ním obvinená žalobkyňa v 1/ rade odcestovala a napriek neabsolvovaniu potrebných očkovaní a nezabezpečeniu nedostatočnej stravy, maloletému nebol ohrozený na živote, jeho vývin je zdravý bolo potrebné podľa § 215 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku trestné stíhanie zastaviť. Z uvedeného uznesenia, ale ani z celého vyšetrovacieho spisu nevyplýva, že by bola žalobkyňa v 1/ rade zavinila začatie trestného stíhania. Úvaha súdu 1. inštancie v tomto smere odvolací súd nerozumie. Zároveň sa prikláňa k názoru, ktorý vyslovili žalobcovia v odvolaní, že súd 1. inštancie na žiadnom mieste napadnutého rozsudku neuvádza akú konkrétnu a zákonom uloženú povinnosť nesplnila žalobkyňa v 1/ rade a to vo vzťahu k orgánom činným v trestnom konaní, keďže z trestného práva vyplýva, že žalobkyňa v 1/ rade ako podozrivá a následne ako obvinená nemala žiadnu povinnosť poskytnúť orgánom činným v trestnom konaní súčinnosť. Odvolací súd súhlasí i s názorom vysloveným v odvolaní, že nebolo možné od žalobkyne v 1/ rade požadovať predloženie dôkazov na preukázanie jej nevinu. V zmysle platnej judikatúry k záverom o nezákonnom trestnom stíhaní fyzickej osoby možno dospieť vtedy, ak táto osoba bola oslobodená spod obžaloby alebo trestné stíhanie bolo zastavené, preto že skutok nespáchala alebo

skutok pre ktorý je trestne stíhaná nie je trestným činom. Tak ako to odvolací súd uviedol vyššie doposiaľ sa javí, že išlo o nezákonné trestné stíhanie fyzickej osoby. V rozpore s cieľom zákonodarcu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. by bolo, aby štát zodpovedal za škodu aj v prípadoch ak s dotknuté osoby skutočne dopustili čin pre ktorý boli trestne stíhané, ale trestné konanie bolo skončené z iných dôvodov zániku trestnosti skutku, napríklad pre premlčanie. Takáto okolnosť však v konaní preukázaná nebola. Právo na náhradu škody zároveň nevznikne, ak bola osoba spod obžaloby oslobodená alebo bolo trestné stíhanie zastavené, pretože nie je trestne zodpovedná alebo ak po právoplatnosti rozhodnutia zanikla trestnosť činu alebo medzinárodná zmluva, ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným v zákone alebo amnestia prezidenta republiky nedovoľuje trestné stíhanie, čím prestal byť zmenou zákona trestným činom alebo miernejší trest bol uložený preto, že na trestný čin zákon ustanovil miernejší trest (§ 8 ods. 6 písm. g/ zákona č. 514/2003 Z.z.). V tejto súvislosti znova odvolací súd poukazuje na právnu vetu judikátu R/37/2014 z ktorého vyplýva, že zmyslu a účelu § 6 ods. 1 prvá veta zákona č. 514/2003 Z.z. zodpovedá taká interpretácia tohto ustanovenia v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným. Takýto výklad považuje odvolací súd za ústavne konformný a v tejto súvislosti poukazuje napríklad na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky II.ÚS 25/2011 a I.ÚS 320/2016. Podmienka je splnená vždy, ak trestné stíhanie obvineného bolo zastavené z dôvodu, že skutok pre ktorý bolo vznesené obvinenie sa nestal, že skutok nie je trestným činom, respektíve, že skutok nespáchal obvinený. Odvolací súd znova zdôrazňuje, že rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

58. Preto aj odvoláciu námietku žalovaného, že začatie trestného stíhania zavinila samotná žalobkyňa v 1. rade, aj z týchto dôvodov považuje odvolací súd za nedôvodnú.

59. V kontexte vyššie uvedeného, keď bolo zistené, že i napriek neohláseniu a neinformovanosti školy, kde si maloletý plnil povinnú školskú dochádzku bolo zistené, že si maloletý túto školskú dochádzku plnil vo N. kde s ním obvinená žalobkyňa v 1. rade cestovala, a napriek neabsolvovaniu potrebných očkovaní a nezabezpečení nedostatočnej stravy maloletého nebol ohrozený na živote, jeho zdraví, nie je dôvodná ani odvolacia námietka žalovaného, že štát chránil práve záujmy maloletého, keďže závažné podozrenia jednak nevyplývali práve vo vzťahu k jeho matke spočívajúce v zanedbaní a ohrození jeho starostlivosti V tejto súvislosti odvolací súd zhodne s názorom žalobcov uvádza, že otec už vo februári XXXX potvrdil, že žalobca v 2. rade navštevuje školu v zahraničí a je nepochybné, že v máji XXXX, kedy bolo vydané uznesenie vyšetrovateľa a vznesené obvinenie žalobkyne v 1. rade neexistoval žiaden logický ani právny dôvod pre to, aby žalobkyne v 1. rade bolo vznesené obvinenie. Od februára XXXX bol vo vyšetrovacom spise e-mail od otca maloletého v ktorom bolo uvedené, že syn navštevuje školu v zahraničí, a že býva u otca v zahraničí. Žalovaný nevysvetlil čo bránilo vyšetrovateľovi uvedené skutočnosti riadne preveriť a tak zabrániť zbytočnému začatiu trestného stíhania i zadržaniu žalobkyne v 1. rade na letisku, a zároveň zbytočnému nariadeniu znaleckého dokazovania vo vzťahu k žalobcovi v 2. rade.

60. K ostatným odvolacím námietkam, prípadne poznámkam v odvolaní žalovaného vo vzťahu o neprípustnom reťazení rozhodnutí súdov, ktoré nemajú podklad v zákone, ale výlučne v rozhodnutiach predchádzajúcich sa odvolací súd z etických dôvodov vyjadrovať nebude.

61. Žalobcovia v odvolaní namietali vo vzťahu k tretiemu výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti, že sa žalobkyne v 1. rade javí, že obvinenie jej bolo vznesené úmyselne a išlo o šikanu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, prípadne išlo o to, aby orgány činné v trestnom konaní mali štatisticky vykázaných čo najviac vznesených obvinení. K tejto námietke odvolací súd uvádza, že žalobkyňa ani v priebehu konania na súde prvej inštancie, ani v odvolacom konaní žiadny dôkaz, ktorý by uvedené skutočnosti preukazoval nepredložila. Uvedené nevyplýva ani z obsahu spisu, a ani z výsledkov vykonaného dokazovania. Zároveň žalobcovia namietali, že došlo u nich k nemajetkovej ujme, ktorú by aj každá iná fyzická osoba pocítovala ako závažnú, preto za primeranú výšku náhrady tejto ujmy považovali okrem priznanej výšky náhrady žalobkyne v 1. rade sumu 8.500,- eur, a žalobca v 2. rade sumu 8.000,- eur. V tejto súvislosti poukázali na rozhodnutia súdov, čo do nemajetkovej ujmy a priznanej výšky. S touto odvolacom námietkou žalobcov sa odvolací súd nestotožňuje. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie dostatočne posúdil závažnosť vzniknutej ujmy, a preto aj správne určil výšku priznanej náhrady. Odvolací súd sa stotožňuje sa záverom súdu prvej inštancie uvedeným v bode 53 odôvodnenia, že boli splnené všetky zákonné podmienky pre priznanie náhrady

škody vo výške 109,99 eur žalobkyni v 1. rade, ktorá predstavuje náklady na zakúpenie novej letenky po tom, čo jej bolo znemožnené z dôvodu zadržania vycestovať na základe pôvodne zakúpenej letenky. Tieto náklady boli bezprostredne vyvolané rozhodnutím o vznesení obvinenia a následne zadržaním žalobkyne v 1. rade, teda boli v príčinnej súvislosti s jej predmetným trestným stíhaním. Žalobkyňa na základe zakúpenej letenky nemohla vycestovať, a musela vynaložiť znova prostriedky na zakúpenie novej letenky. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že nebola na žalobkyňu uvalená väzba, prípadne, že jej neboli odňaté cestovné doklady. Čo sa týka náhrady nemajetkovej ujmy, úvaha súdu prvej inštancie zodpovedá vo vzťahu k žalobkyni v 1. rade, i vo vzťahu k žalobcovi v 2. rade pravidlám formálnej logiky. Súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia jednoznačne vysvetlil z akých úvah vychádzal, Teda, že v danom prípade bolo trestné stíhanie voči žalobkyni v 1. rade vedené 18 mesiacov a 5 dní. Pomohol si názorom Najvyššieho súdu Českej republiky, kde výška odškodnenia za rok trvania konania by sa mala pohybovať od 600 do 800,- eur, kde však prvé 2 roky trvania postačuje odškodiť nižšou čiastkou, pretože každé konanie nejaký čas trvá. Pri svojich úvahách pri výške určenia nároku a jednotlivých zložiek vychádzal zo samotnej dĺžky trestného stíhania žalobkyne v 1. rade, teda za 18 mesiacov a 5 dní považoval za primerané odškodné vo výške 1.000,- eur, a v súvislosti so samotným vnútorným pociťovaním krivdy, v súvislosti s trestným stíhaním, stresujúcimi situáciami prežitými počas vykonávania jednotlivých úkonov trestného konania, akými boli výsluchy, či účasť na znaleckých úkonoch, emocionálnu záťaž spojenú so znížením dôstojnosti a vážnosti minimálne v najbližšom okolí známych a priateľov považoval za primeranú náhradu vo výške 1.500,- eur, ako ďalšiu zložku celkového nároku nemajetkovej ujmy priznanej žalobkyni v 1. rade v sume 2.500,- eur. Pokiaľ išlo o závažnosť vznikutej ujmy, okolnosti jej vzniku, závažnosť následkov v súkromnom živote žalobkyne, ako ich sama v žalobe a vo výpovedi popísala, súd prvej inštancie považoval za neprimerané odškodnenie nemajetkovej ujmy v požadovanej výške 2.500,- eur, a z časti prevyšujúcej sumu 1.000,- eur, žalobu žalobkyne v 1. rade ohľadne uvedeného nároku zamietol. Na základe uvedeného priznal žalobkyni v 1. rade nárok na nemajetkovú ujmu z titulu nezákonného zadržania vo výške 1.000,- eur. Súd prvej inštancie popísal dôvody prečo tak rozhodol v bode 73 - 81 svojho rozhodnutia. Na uvedené odvolací súd odkazuje. Zároveň aj súd prvej inštancie riadne odôvodnil, že priznanie úroku z omeškania zo sumy 109,99 eur od 08.08.2017 vo výške 5% ročne v bodoch 88 - 92 odôvodnenia s tým, prečo nebol priznaný úrok z omeškania aj zo zvyšku.

62. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie i čo do výšky odškodnenia nemajetkovej ujmy pre žalobcu v 2. rade. Súd prvej inštancie riadne odôvodnil prečo nepriznal požadovanú sumu 10.000,- eur. Vychádzal z obdobných kritérií, ako u žalobkyne v 1. rade so zohľadnením, že v danom prípade sa nejednalo o maloletého poškodeného v trestnom konaní, ktorému bola ujma spôsobná aj samotnou skutočnosťou, že trestne stíhaná bola jeho matka, ako aj emocionálnym vypätím súvisiacim s účasťou na úkonoch trestného stíhania. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením tak, ako to v tejto časti uviedol súd prvej inštancie v bodoch 85-87 odôvodnenia a sumu 2.000,- eur vo vzťahu k žalobcovi v 2. rade považuje za primeranú.

63. Súd prvej inštancie správne rozhodol i o trovách konania, preto odvolací súd potvrdil rozsudok podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny.

64. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Odvolací súd priznal úspešným žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP.

65. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).